

Regeringskansliet, klimat-och
näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia:
kn.me@regeringskansliet.se

Länsstyrelsens yttrande över remissen att åter möjliggöra utvinning av uran

Er beteckning: KN2024/02540

Beskrivning av ärendet

Regeringen har gett Klimat- och näringslivsdepartementet i uppgift att analysera och lämna de förslag som behövs för att åter möjliggöra utvinning av uran. Syftet är att möjliggöra nyttjande av Sveriges potential när det gäller de kritiska metaller och mineral som är av vikt för svenska industriprocesser, samt att moderna undersökningar av berggrunden kan påbörjas.

I dag är det inte möjligt att ge undersökningstillstånd, bearbetningskoncession eller miljötillstånd avseende uran. Förslaget syftar till att uran ska utgöra ett koncessionsmineral och att uranbrytning framöver ska prövas i enlighet med miljölagstiftning. Klimat- och näringslivsdepartementet har begärt Länsstyrelsen i Örebro läns yttrande över promemorian.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen har tagit del av promemorian att möjliggöra utvinning av uran och vill framföra följande synpunkter.

I promemorian föreslås att de kärntekniska anläggningar som kräver regeringens tillstånd enligt lagen om kärnteknisk verksamhet ska omfattas av tillståndsprövning. Förslaget innebär att mindre gruvverksamheter där uran utvinns, och tillståndsprövas av Strålsäkerhetsmyndigheten, inte längre ska omfattas av regeringens tillåtighetsprövning. Genom förslaget inskränks det kommunala vetot som är kopplad till regeringens tillåtighetsprövning. Länsstyrelsen anser att påverkan och effekterna på det kommunala

vetot och planmonopol är otydligt beskrivet och behöver utredas vidare.

Risker för förorenade mark- och vattenområden behöver tydliggöras då de kan bidra till konsekvenser för kommuners utvecklingsmöjligheter. Saneringskostnader är ett problem som finns på många platser och som utgör begräsning och kostnader för kommuner att hantera. Det kommunala vetot är även av vikt ur detta perspektiv.

Potentiell påverkan i omgivande naturmiljö kan se olika ut beroende på metodval för utvinningsprocessen och förutsättningar. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av skillnader i potentiell påverkan och risker för miljön som följer med olika typer av utvinningsmetoder som nämns i 4.2.1. *Utvinningsprocessen*. Samt hur verksamhetens potentiella påverkan kan variera beroende på naturliga förutsättningar i miljön, så som markförhållanden, avrinningsområden och recipient typer.

I promemorian anges att en ökad gruvdrift kan ge ökad sysselsättning på lokal nivå samt möjliggöra tillvaratagande av metaller och mineral som biprodukter. Länsstyrelsen saknar en redogörelse för vilka kriterier som ligger till grund för den bedömningen, till exempel gällande hur stor del av den beräknade ekonomiska samhällsnyttan som tillfaller staten, privata bolag respektive kommunerna där gruvbrytningen sker.

För att åter möjliggöra uranbrytning krävs förändringar inom och samverkan mellan flera lagar. Länsstyrelsen vill betona att dubbelregleringar i olika lagstiftningar bör undviks och även att samma benämningar används. Det gäller till exempel den nya benämningen kärntekniska anläggningar.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tf. länsråd Peder Eriksson med samhällsplanerare Johanna Westerberg som föredragande. I handläggningen av ärendet har länsarkitekt Gustav Hellund, miljöskyddshandläggare Anna Eriksson och vattenvårdshandläggare Niklas Ricklund deltagit.